

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนากลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลวังโรงใหญ่ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพร่วมกันเพื่อให้ได้ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยมีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลวังโรงใหญ่

1.1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของสมาชิกกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลวังโรงใหญ่ ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารทะเบียนสมาชิกกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลวังโรงใหญ่ ที่ได้มีการรวบรวมไว้แล้ว ณ ที่ทำการกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลวังโรงใหญ่ จำนวน 270 คน ซึ่งมีข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปทั้งหมดของสมาชิกกลุ่มที่ครบถ้วนเพียงพอสำหรับการวิจัย

1.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของสมาชิกกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลวังโรงใหญ่ เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์ทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเป็นการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

2.1 การศึกษาสภาพการดำเนินงานของกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลวังโรงใหญ่

2.1.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล / แหล่งข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสภาพการดำเนินงานของกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลวังโรงใหญ่ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากกลุ่ม โดยเลือกใช้วิธีการสุ่ม

ตัวอย่างแบบเจาะจง กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยคณะกรรมการกลุ่มฯ จำนวน 2 คน สมาชิกกลุ่มฯ จำนวน 2 คน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 5 คน

นอกจากนั้นแหล่งข้อมูลอีกแหล่ง คือ การเก็บข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกลุ่มที่ได้มีการจัดทำไว้แล้ว ได้แก่ บันทึกการประชุมกลุ่ม บัญชีรายรับรายจ่ายกลุ่ม ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบลวังโรงใหญ่

2.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลสภาพการดำเนินงานของกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลตำบลวังโรงใหญ่ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) แบ่งการสัมภาษณ์เป็น 8 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานกลุ่ม ด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านแรงงาน ด้านเงินทุน ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความรู้และทักษะในการบริหารกลุ่มและการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ และด้านผลตอบแทนจากการเป็นสมาชิกกลุ่ม

2.1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสภาพการดำเนินงานของกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลตำบลวังโรงใหญ่ ใช้การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากกลุ่มและเกี่ยวข้องกับการก่อตั้งและการดำเนินงานของกลุ่ม ได้แก่ คณะกรรมการกลุ่มสมาชิกกลุ่มและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลวังโรงใหญ่ และใช้การเก็บข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกลุ่ม ได้แก่ บันทึกการประชุมกลุ่ม บัญชีรายรับรายจ่ายกลุ่ม ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบลวังโรงใหญ่ เพื่อนำมาวิเคราะห์

2.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการดำเนินงานของกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลตำบลวังโรงใหญ่ เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วเสร็จผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ได้แก่ พรรณนาความ การบรรยายการตีความ และการวิเคราะห์ส่วนประกอบ

2.2 การศึกษาปัญหาอุปสรรค และแนวทางการพัฒนาของกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลตำบลวังโรงใหญ่

2.2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลปัญหาอุปสรรค และแนวทางการพัฒนาของกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลตำบลวังโรงใหญ่ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากกลุ่ม โดยเลือกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย คณะกรรมการกลุ่มฯ จำนวน 3 คน สมาชิกกลุ่มฯ จำนวน 3 คน ผู้นำชุมชนจำนวน 3 คน ผู้แทนจากองค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่จากสำนักงานเกษตรอำเภอสีคิ้ว จำนวน 3 คน ตัวแทนเกษตรกรในพื้นที่จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 15 คน

2.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลปัญหาอุปสรรค และแนวทางการพัฒนาของกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลวังโรงใหญ่ ผู้วิจัยใช้การประชุมกลุ่มย่อย (Focus group) เพื่อค้นหาปัญหาอุปสรรคของกลุ่ม และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Swot Analysis) ของกลุ่มเพื่อให้ทราบถึงสภาพแวดล้อมภายใน ภายนอก ที่มีผลกระทบกับกลุ่มและนำข้อมูลมากำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนากลุ่มโดยใช้เทคนิค TOWS Matrix

2.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยใช้การประชุมกลุ่มย่อย (Focus group) โดยผู้วิจัยจัดการประชุมกลุ่มย่อย 2 ครั้ง เพื่อศึกษาสภาพปัญหาอุปสรรค จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของกลุ่มเพื่อที่จะใช้วิเคราะห์แนวทางการพัฒนากลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลวังโรงใหญ่ต่อไป การประชุมกลุ่มย่อยของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

การประชุมกลุ่มย่อยครั้งที่ 1

1) ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป และข้อมูลสภาพการดำเนินงานของกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลวังโรงใหญ่ ให้ผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อยได้รับทราบข้อมูลและให้ข้อคิดเห็น

2) เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อยได้ร่วมกันเสนอแนะปัญหาและวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Swot Analysis) ของกลุ่ม (จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค) ที่มีผลต่อการดำเนินร่วมกัน

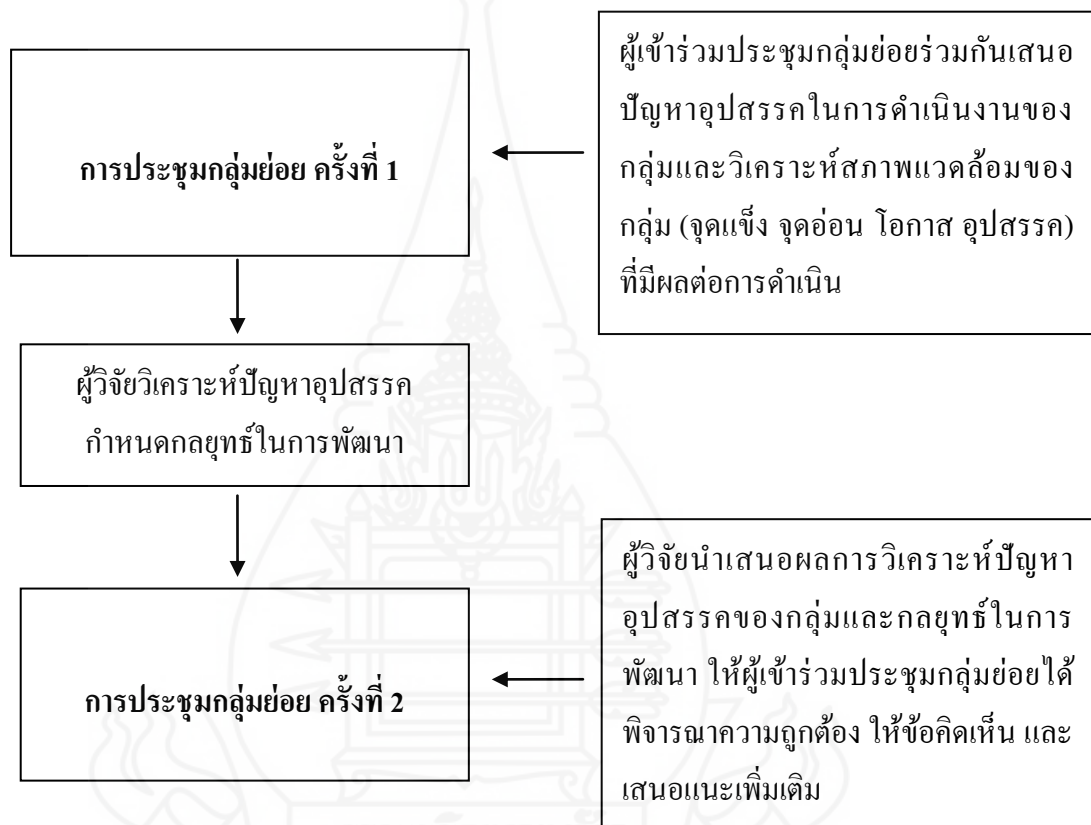
3) ผู้วิจัยนำผลการประชุมกลุ่มย่อยครั้งที่ 1 มาวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมมาวิเคราะห์ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาของกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลวังโรงใหญ่ต่อไป

การประชุมกลุ่มย่อยครั้งที่ 2

1) ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของกลุ่มและกลยุทธ์ในการพัฒนากลุ่มให้ผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อยได้พิจารณาความถูกต้อง ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อให้แน่ใจถึงผลการวิจัยว่าถูกต้องตรงกับความต้องการของกลุ่ม และเป็นแนวทางในการพัฒนากลุ่มอย่างยั่งยืนต่อไป

2.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาอุปสรรค และแนวทางการพัฒนาของกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลวังโรงใหญ่ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ได้แก่ พรรณนา ความ การบรรยาย การตีความ การวิเคราะห์ส่วนประกอบและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดกลยุทธ์ ใช้เทคนิค TOWS Matrix

ภาพที่ 3.1 การประชุมกลุ่มย่อยเพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและหาแนวทางการพัฒนากลุ่ม